

Да ли ће Србија морати да чека 2012?

Пише: Жељко Пантелић
четвртак, 20 мај 2010 11:26

(WAZ. Euobserver.com, 17.5.2010)

Циљ Србије – да следеће године стекне статус ЕУ кандидата и да 2012. године отпочне преговоре за пријем, суочава се са тешкоћама, јер изгледа да је њено политичко вођство при прорачунима „реда вожње“ потценило три важна елемента.

Први од њих је да питање Косова више није карта на коју се може играти уколико се жели да Србија даље напредује на путу у ЕУ. Други је тај да про-европској влади скоро истиче време за хапшење генерала Ратка Младића, оптуженог за геноцид у Сребреници. А трећи је гледиште Холандије на питање када би ЕУ требало да поведе дискусију о њеној пријави за чланство и да дâ зелено светло Европској комисији да о томе припреми мишљење.

Очекује се да ће 2011. бити она година када ће ЕУ најзад дати Србији статус кандидата за чланство. Српско руководство је у прошлости спомињало тај датум, али циљеви нису остварени. Ипак, та неиспуњена обећања нису до сада довела до штете у владајућој коалицији а ни председнику Тадићу.

Ако се циљ добијања статуса кандидата оствари до године, владајућим партијама не предстоје већи проблеми да остану на власти, јер то би им појачало популарност.

Али, ако генерал Ратко Младић остане на слободи, и ако Београд настави са својом садашњом политиком према Косову, као и ако круто држање Холандије подрже остале земље ЕУ, онда ће српска владајућа коалиција вероватно ући празних руку у следеће опште изборе 2012. године.

Став Холандије је да државе-чланице ЕУ треба да дискутују о мишљењу Европске комисије и о њеним препорукама у односу на Србију, тек онда када Уговор о стабилизацији и придруживању ступи на снагу. То значи да без обзира на то какво ће мишљење Европске комисије бити, неће убрзо моћи да се ради на питању давања

Да ли ће Србија морати да чека 2012?

Пише: Жељко Пантелић
четвртак, 20 мај 2010 11:26

статуса кандидата Србији, јер потребно је око две године да Уговор о стабилизацији и придруживању буде ратификован од стране свих 27 чланица ЕУ. Србија јесте потписала тај уговор са ЕУ, али је статус процедуре ратификације од стране 27 земаља-чланица замрзнут.

Државе-чланице ЕУ морају једногласно одлучити о давању статуса кандидата држави која то затражи – али само после добијања мишљења и препоруке Европске комисије о томе.

Све до краја 2008. године, Србија је имала прилику да као награду за свој конструктивни приступ питању Косова, учини брз корак у правцу интеграције у ЕУ.

У закључцима после самита 2007. и 2008, вође ЕУ су се експлицитно освртали на брже напредовање Србије према ЕУ, док је и Европска комисија 2008. у свом извештају о напредовању изнела да Србија може добити кандидатски стаус 2009. године.

Ова залагања су била одложена или ослабљена 2009. године. Изузетно је значајно то да у свом извештају за ту годину комисија није потврдила да Србија може добити статус кандидата кроз годину дана.

Током прве године своје проевропске владе, а после проглашавања независности Косова, Србија је изгубила своје убрзање. Током тог времена, Србија није остварила пуну сарадњу са Хашким Трибуналом, а њена нова влада је показала да у односу према Косову нема у основи другачији став од претходне владе коју је водио Војислав Коштуница.

Један дипломата из ЕУ је изјавио: „Сада смо у ситуацији да Србија није учинила значајни напредак у правцу ЕУ, а у међувремену су списку предуслова за интеграцију Србије у Европу додати и њени односи са Косовом. Дакле, најважније државе ЕУ нису више жељне да Србију награде због њеног лепог понашања према Косову, него су њен однос према Косову поставиле као услов за њен напредак [према ЕУ].“

Да ли ће Србија морати да чека 2012?

Пише: Жељко Пантелић
четвртак, 20 мај 2010 11:26

Други, све важнији, проблем Србији је губљење поверења у односу на њено хапшење Ратка Младића. Серж Брамерц, главни тужилац Хашког трибунала је како у Брислу, тако и у Београду изнео да не жели више да разговара само о напретку у сарадњи Србије са трибуналом, него о крајњем остварењу те сарадње. Другим речима – жели да види хапшења.

Такав његов став могле би да подрже не само Холандија, него и нова влада Британије. Британски либерални демократи, који су у коалицији са конзервативцима, били су међу најснажнијим присталицама Хашког трибунала за ратне злочине.

Па ипак, највећа препрека Србији би могла бити најновија интерпретација холандског министра иностраних послова Максима Ферхагена о томе када би државе чланице ЕУ требало да дискутују о „мишљењу“ Европске комисије.

Он је недавно изјавио за WAZ. EUobserver: “У неколико прилика, у Министарском савету [ЕУ], потврдили смо да неће бити прескакања у [процедуралним] стадијумима за било коју државу-кандидата. То значи да пре него што Министарски савет узме у разматрање мишљење Европске комисије о статусу кандидата за Србију, Уговор о стабилизацији и придруживању са њом мора бити ратификован у свим државама-чланицама ЕУ и мора ступити на снагу. Затим ћемо морати да видимо како Србија примењује Уговор о стабилизацији и придруживању, као и резултате њених реформи које морају да буду у сагласности са стандардима ЕУ. Другим речима, није важно само то када ће Европска комисија дати свој 'avis' (мишљење), него и када ће бити остварени остали услови које сам споменуо.“

(Превод са енглеског: Василије Клефтакис)